

งานวิจัยและวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับสถาบัน กรณีสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

สุกาญจนา ทัพยเนตร*

บทคัดย่อ

ศึกษางานวิจัยและวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 12 เรื่อง จากปี 2540-2545 โดยนำเสนอผลของงานวิจัยและข้อเสนอแนะด้านบริการ และด้านเทคนิค พร้อมจัดทำข้อสรุปสำหรับผู้บริหารเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำมาพัฒนาห้องสมุด

หัวเรื่อง ห้องสมุด--วิจัย ; ห้องสมุดและบริการของห้องสมุด--วิจัย ; มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
สำนักวิทยบริการ--วิจัย

สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2525 ตลอดเวลาที่ดำเนินการมาเป็นเวลานานถึง 20 ปี มีงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับสถาบัน ซึ่งงานวิจัยเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานในการนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการดำเนินงานด้านต่างๆ เป็นจำนวนมากหลายด้านด้วยกัน เป็นสิ่งที่หน่วยงานควรนำมาใช้ประกอบในการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จากการรวบรวมงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ระหว่างปี 2540-2545 ที่มีอยู่ในหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า มีจำนวน 12 เรื่อง ที่มีเนื้อหาครอบคลุมด้านต่างๆ ดังนี้

1. การสืบค้นข้อมูล

ปาริชาติ เสาร์ยะวิเศษ (2541) ศึกษาความสำเร็จและล้มเหลวในการค้นหาบทความวารสารภาษาไทยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 353 คน ในหอสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อศึกษาวิธีการค้นหา อัตราความสำเร็จและความล้มเหลว ปัจจัยที่มีผลต่อการค้นหาบทความวารสารภาษาไทย พบว่า นักศึกษามีอัตราความสำเร็จในการค้นหาตัวเล่มและบทความวารสารมากกว่าความล้มเหลว โดยวารสารที่พบนั้นอยู่ในชั้นวางวารสารตำแหน่งวารสารชื่อนั้น ๆ ปัจจัยที่ทำให้ค้นพบได้แก่ ประสบการณ์การค้นหา ความถี่ วัตถุประสงค์ เครื่องมือช่วยค้น และข้อมูลที่ใช้ค้นความคิดเห็นที่มีต่อการให้บริการวารสารคือ บุคลากรผู้ให้บริการและเครื่องมือช่วยค้นมีความเหมาะสมในระดับมาก นักศึกษาเห็นว่าช่วงเวลาบริการวารสาร จำนวนเล่มปลีกที่ให้ยืมเหมาะสม แต่ระยะเวลาที่ให้ยืมเหมาะสมในระดับน้อย ด้านเครื่องมือช่วยค้นนักศึกษามีความเห็นว่ บัตรบรรณนิวารสารภาษาไทย บรรณนิวารสารที่เป็นรูปเล่ม และฐานข้อมูลวารสารภาษาไทยมีความเหมาะสม ในระดับปานกลาง ข้อเสนอแนะที่นักศึกษาเห็นด้วยในระดับมากคือ ควรถอดบัตรบรรณนิวารสารที่มีสภาพเก่า ชำรุดมาพิมพ์ใหม่
ข้อเสนอแนะอื่น ได้แก่

* บรรณารักษ์ ชำนาญการ ระดับ 8 งานเทคนิค สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

1. **ด้านการให้บริการ** ควรเพิ่มระยะเวลาในการให้บริการ หอสมุดกลางควรมีวารสารฉบับใหม่ที่มีความทันสมัยออกให้บริการ และควรเพิ่มจำนวนวารสารสาขาที่มีน้อย

2. **ด้านเครื่องมือช่วยค้น** ควรเพิ่มครุภัณฑ์ค่าค้น ปรับปรุงฐานข้อมูลให้สม่ำเสมอ อธิบายขั้นตอนการค้นให้สั้นและชัดเจน เพิ่มจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อการสืบค้นไว้ในห้องวารสารภาษาไทยอย่างน้อย 1 เครื่อง

3. **นักศึกษาไม่ทราบวิธีการค้นบทความวารสาร** ห้องสมุดควรจัดกิจกรรมเสริมหรือจัดแนะนำวิธีการค้นบทความวารสารภาษาไทยอย่างถูกต้องให้แก่นักศึกษา

4. **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความสำเร็จและความล้มเหลว** ควรจัดให้มีการเรียนการสอนวิชาห้องสมุดและการค้นคว้าให้กับนักศึกษาทุกคณะ และพัฒนาเครื่องมือช่วยค้นให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น

รชนีกร อินเล็ก, ธีรรัฐ พลธานี และละออ ช้อยุ่น (2543) ศึกษาสถานภาพผู้ใช้งานข้อมูลบรรณนิวารสารภาษาไทยจากหน้าจอ OPAC พบว่า ผู้ใช้ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 มากที่สุด มีความถี่ในการใช้งานข้อมูล 2-3 สัปดาห์/ ครั้ง ทางเลือกที่ใช้ในการค้นข้อมูลมากที่สุดคือ ชื่อเรื่อง ซึ่งผู้ใช้เห็นว่าเป็นข้อมูลที่สำคัญมากในการแสดงผล ปัญหาที่พบได้แก่ ข้อมูลที่ได้ไม่ตรงตามความต้องการ หรือไม่พบข้อมูล ไม่ทราบชื่อผู้แต่งหรือชื่อวารสาร ไม่ทราบความหมายของข้อมูลที่แสดงในฐานข้อมูล เช่น รหัสย่อห้องสมุด เลข ISSN และ Holding มากที่สุด รองลงมาคือ ข้อมูลไม่ทันสมัย

ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีดังนี้

1. ควรให้มีเจ้าหน้าที่ที่สามารถให้คำแนะนำ ชี้แจง หรือจัดทำเอกสารคู่มือในการใช้งานข้อมูลบรรณนิวารสาร ชักจูงให้ผู้ใช้ฐานข้อมูลให้มากขึ้นกว่า 2-3 สัปดาห์/ครั้ง ควรแนะนำให้ค้นจากคำสำคัญหรือหัวเรื่อง ซึ่งจะทำให้ผู้ใช้ได้ข้อมูลมากขึ้น

2. บรรณารักษ์ควรนำข้อเสนอแนะมาพิจารณาหาแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพได้แก่ เพิ่มความถี่ในการขึ้นชั้นวารสารภาษาไทย จัดหาเจ้าหน้าที่ประจำที่สามารถให้คำแนะนำในการใช้งานข้อมูลด้วยธรรมาภิบาลที่ดี จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ เพิ่มเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับให้บริการค้นข้อมูล บอกรับวารสารเพิ่ม เพิ่มบุคลากรจัดทำบรรณนิวารสารไทยเพื่อให้ข้อมูลในฐานข้อมูลทันต่อเหตุการณ์ และควรปรับปรุงหน้าจอคอมพิวเตอร์ให้ทันสมัย

สุวันนา ทองสีสุขใส, สุกาญจนา ทิพยเนตร, อัจฉรา จันทรสวรรณ์ (2545) ศึกษาความคิดเห็นของผู้ใช้ที่มีต่อระบบเชื่อมประสานระหว่างผู้ใช้กับคอมพิวเตอร์ใน โมดูลการสืบค้นข้อมูลในระบบออนไลน์ของระบบ INNOPAC ในห้องสมุดมหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้านลักษณะของเมนูและทางเลือกข้อความได้ตอบช่วยเหลือ คำสั่งที่ใช้ค้นข้อมูล การแสดงผลข้อมูล ปัญหาและความต้องการในการใช้โมดูลการสืบค้นข้อมูลของโปรแกรมโปรแกรม INNOPAC จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 350 คน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้จำนวนมากเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ผู้ใช้ทุกกลุ่มสถานภาพศึกษาวิธีการใช้ด้วยตนเองโดยดูจากคำอธิบายในหน้าจอมากที่สุด โดยใช้ทางเลือกภาษาไทยและกำหนดคำค้นโดยใช้ชื่อเรื่องมากที่สุด รองลงมาคือคำสำคัญและหัวเรื่อง ตามลำดับ ผู้ใช้ส่วนใหญ่ค้นพบรายการที่

ต้องการ เมื่อไม่พบรายการที่ต้องการผู้ใช้ส่วนใหญ่จะเปลี่ยนคำค้นใหม่ รองลงมาคือค้นจากทางเลือกอื่น และใช้วิธีสอบถามบรรณารักษ์หรือผู้ที่เคยใช้ ผู้ใช้ส่วนใหญ่เคยจำกัดการค้นเมื่อรายการที่ค้นพบมีมากเกินไป และใช้วิธีการกำหนดเงื่อนไขโดยการใส่ชื่อเรื่องมากที่สุด ส่วนใหญ่ใช้วิธีจดเฉพาะเลขเรียกหนังสือ

ความคิดเห็นต่อลักษณะของเมนูและทางเลือก พบว่าคุณลักษณะที่ผู้ใช้ส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมาก คือ 1)เมนูง่ายต่อการเรียนรู้และการใช้งาน 2)การวางข้อความไว้ตรงกลางทำให้ดูง่าย 3)การที่สามารถย้อนกลับไปมาระหว่างหน้าจอให้ความสะดวกแก่ผู้ใช้ 4)เมนูย่อในหน้าจอแสดงผลทำให้ทราบว่าโปรแกรมเปิดโอกาสให้ทำอะไรได้บ้างโดยไม่ต้องจำคำสั่ง *ความคิดเห็นต่อข้อความโต้ตอบช่วยเหลือที่ผู้ใช้เห็นด้วยระดับมาก* คือ 1)การโต้ตอบรวดเร็ว 2)มีข้อความยุติการค้น *ความคิดเห็นต่อคำสั่งในการค้นข้อมูล* ผู้ใช้ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับคุณลักษณะของคำสั่งในระดับมากเกือบทุกด้าน *ความคิดเห็นต่อการแสดงผลข้อมูล* พบว่าผู้ใช้จำนวนมากที่สุดเห็นด้วยกับคุณลักษณะของการแสดงผลข้อมูลในระดับมากทุกด้าน

ผู้ใช้มีปัญหาเกี่ยวกับคำสั่งที่ใช้ค้นข้อมูลมากที่สุดโดยที่ผู้ใช้ทุกกลุ่มสถานภาพไม่ทราบวิธีเชื่อมคำค้น สับสนในการเปลี่ยนโหมดภาษา และไม่ทราบวิธีการขยายคำค้น ความต้องการของผู้ใช้เกี่ยวกับระบบเชื่อมประสานระหว่างผู้ใช้กับคอมพิวเตอร์ในด้านต่างๆ พบว่า ผู้ใช้ต้องการให้มีการปรับปรุงด้านข้อความโต้ตอบช่วยเหลือมากที่สุด โดยต้องการให้มีข้อความเตือนเมื่อลืมนำโหมดภาษา ข้อความโต้ตอบช่วยเหลือควรเป็นภาษาไทย และควรเพิ่มคำอธิบายวิธีการค้นข้อมูล

2. บริการของห้องสมุด

จิรภา ลิ้มจารี (2542) ศึกษาความพึงพอใจในการบริการห้องสมุด ของหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยขอนแก่น รวมถึงความต้องการเชิงพาณิชย์ ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้ใช้บริการ จากกลุ่มตัวอย่าง 200 คน พบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่พึงพอใจในบริการของหอสมุดกลาง โดยพึงพอใจต่อการแต่งกายของเจ้าหน้าที่มากที่สุด พึงพอใจต่อที่จอดรถน้อยที่สุด

เมื่อพิจารณาความพึงพอใจในแต่ละด้านพบว่า ผู้ใช้พึงพอใจด้านบุคลากรมากที่สุดแต่ห้องสมุดควรให้ความสำคัญในเรื่องมนุษยสัมพันธ์ ความกระตือรือร้นในการบริการให้มากขึ้น ในด้านบริการระเบียบข้อบังคับผู้ใช้บริการพอใจเรื่องระเบียบการยืมทรัพยากรห้องสมุดมากที่สุด ด้านอาคารสถานที่พอใจการจัดตกแต่งภายในอาคารสถานที่มากที่สุด แต่สิ่งที่ต้องปรับปรุงมากที่สุดคือที่จอดรถและที่รับฝากของ ส่วนห้องน้ำควรปรับปรุงเรื่องกลิ่นและความสะอาด (อาคาร 1) ปรับปรุงเรื่องแสงสว่างเพราะหลอดไฟกับชั้นหนังสือไม่ตรงกัน และที่นั่งอ่านบริเวณติดกับหน้าต่างจะมีคนมากในเวลากลางวัน ผู้ใช้บริการพึงพอใจในความพอเพียงของหนังสือและวารสารในระดับน้อยที่สุด

การทดสอบสมมุติฐาน โอกาสที่ผู้ใช้บริการจะเห็นว่าบริการของหอสมุดกลางในด้านต่าง ๆ เหมาะสม มีมากกว่าร้อยละ 60 ในการใช้บริการ 26 เรื่องมีเพียง 3 เรื่องที่ไม่พอใจ ($p>.05$) คือ ที่จอดรถ ที่รับฝากของ และความเพียงพอของหนังสือและวารสาร

ด้านการบริการเชิงพาณิชย์ พบว่า สถานภาพของผู้ใช้ห้องสมุดมีความสัมพันธ์กับความเห็นเกี่ยวกับการบริการเชิงพาณิชย์ในทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$) คือ การรวบรวมข้อมูลราคาที่เหมาะสมคือ 30.06 บาท การรับ-ส่งหนังสือราคา 18.215 บาท และการแปลเอกสารมีความแตกต่างโดยนักศึกษาระดับปริญญาตรี เสนอราคา 9.83 บาท ในขณะที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเสนอราคา 34.11 บาท ข้าราชการเสนอราคา 68.94 บาท และส่วนใหญ่เห็นว่าควรคิดค่าบริการตามจำนวนที่ใช้

ข้อเสนอแนะสำหรับการบริการของหอสมุดกลาง

1. **ด้านสถานที่** งานบริการตอบคำถามอยู่บริเวณด้านในเกินไป การตกแต่งไม่เรียบร้อย ควรเพิ่มแสงสว่าง มีที่รับฝากที่ปลอดภัย เครื่องปรับอากาศเสียงดังและอุณหภูมิต่ำมาก ควรตัดเตือนผู้ใช้ส่งเสียงดัง ห้องน้ำมีน้อยไม่สะอาด ควรมีกระดาดชำระภายในห้องน้ำ ป้ายต่างๆ ไม่เด่นชัด จำนวนที่นั่งอ่านไม่เพียงพอ เพิ่มถึงขยะ ควรอนุญาตให้นำขนมเข้ามาได้ ควรมีการจัดระเบียบที่จอดรถ

2. **ด้านทรัพยากรสารสนเทศ** หนังสือและวารสารบางสาขาไม่เพียงพอ ไม่ทันสมัย ควรเพิ่มวารสารด้านบันเทิง ควรเพิ่มอุปกรณ์มัลติมีเดีย หนังสือบางเล่มชำรุดมาก

3. **ด้านการบริการ** ควรเปิดบริการในวันเสาร์-อาทิตย์ และขยายเวลาเปิด-ปิดบริการ การประชาสัมพันธ์มีน้อย ควรเข้มงวดการแต่งกายของผู้ให้บริการและ การตรวจบัตร ค่าปรับแพงมาก

4. **ด้านบุคลากร** เจ้าหน้าที่ควรสุภาพและมีมนุษยสัมพันธ์ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ตรวจบัตร ควรมีเจ้าหน้าที่ประจำชั้นหนังสือแต่ละชั้น

5. **ด้านบริการช่วยเหลือผู้ใช้** เช่น รวบรวมข้อมูลหรือแปล ควรมีเพิ่มเติมไม่ควรคิดเงิน ถ้ามีควรมีบริการเชิงพาณิชย์แต่ไม่ควรคิดราคาแพง ควรคำนึงถึงการขาดการเรียนรู้หรือแสวงหาความรู้ด้วยตนเองเมื่อมีบริการเชิงพาณิชย์

เดขศักดิ์ สานติวิวัฒน์ และคณะ (2545) ศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อการบริการของหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น จากสมาชิกห้องสมุดจำนวน 392 คน ระหว่างเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม 2544 มีสมมติฐานว่า ผู้ใช้มีความพึงพอใจต่อการบริการหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่นอย่างน้อยร้อยละ 60 ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้บริการ ร้อยละ 85.5 มีความพึงพอใจต่อการบริการกลุ่มอาจารย์มีความพึงพอใจต่อการบริการของหอสมุดกลางในระดับมากทุกประเภท ผู้ใช้บริการพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของหอสมุดกลางในระดับปานกลาง ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจในความรู้ความสามารถของผู้ให้บริการในระดับมาก ส่วนด้านอื่นๆ ของผู้ให้บริการ ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง และบริการสารสนเทศในหอจดหมายเหตุมหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นบริการที่ผู้ใช้บริการไม่เคยใช้บริการมากที่สุด

ข้อเสนอแนะสำหรับหอสมุดกลาง

1. **ด้านบริการของห้องสมุด** ควรเพิ่มจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพสำหรับค้นข้อมูล ควรเพิ่มห้องบริการภาพยนตร์ให้มากขึ้น ควรประชาสัมพันธ์หน่วยงานที่ไม่เป็นที่รู้จัก เช่น หอจดหมายเหตุมหาวิทยาลัยขอนแก่น การจองหนังสือเมื่อมารับไม่ได้ตัวเล่มที่ต้องการ จุดบริการยืม-คืนควร

ให้ยืมและค้นหาหนังสือได้พร้อมๆ กัน ขยายเวลาให้ยืม-คืนเท่ากับเวลาปิดห้องสมุด ขยายเวลาบริการ 24 ชั่วโมง มีบริการส่งหนังสือให้อาจารย์ ลดจำนวนทรัพยากรที่สามารถให้ยืม

2. **ด้านทรัพยากรสารสนเทศ** ควรเพิ่มหนังสือหลากหลายสาขา การจัดชั้นไม่เป็นระเบียบ ควร มีป้ายแนะนำการค้นหาหนังสือที่ชั้น หนังสือส่งซ่อมนานมาก ควรสำรวจหนังสือประจำปี วารสารมีน้อย วารสารฉบับล่าสุดให้บริการไม่ทันสมัย หวารสารไม่พบ บริการหนังสือพิมพ์ไม่ทันสมัย ควรเพิ่มแท็บเล็ตและวีดิทัศน์สอนภาษาอังกฤษ

3. **ด้านบุคลากร** ควรมีมนุษยสัมพันธ์ ยิ้มแย้มแจ่มใส กระตือรือร้นในการให้บริการ เพิ่มบุคลากรที่มีความรู้ทางคอมพิวเตอร์ในห้องบริการสารสนเทศ

4. **ด้านอาคาร** เครื่องปรับอากาศเสียงดังและเย็นมาก แต่ในห้องนวนิยายร้อน ห้องน้ำไม่สะอาด ที่นั่งอ่านไม่เพียงพอ โต๊ะที่นั่งไม่เหมาะต่อการนั่งอ่าน ควรมีนาฬิกาประจำห้อง ควรมีแก้วน้ำหรือแก้วกระดาษบริการ ควรมีโทรทัศน์วงจรปิดเพื่อป้องกันการขโมย

5. **ระเบียบการใช้ห้องสมุด** ควรขยายเวลาบริการในช่วงสอบ ควรมีการประชุมสัมพันธ์ระเบียน การใช้ห้องสมุด ผู้ใช้ที่เป็นบุคคลภายนอกควรมีสติพิทักษ์สมาชิกภายใน ลดค่าสมาชิกบุคคลภายนอก ไม่ควรให้ผู้ใช้น่ากระเป๋ามาในในห้องสมุด โดยหาที่เก็บมาให้บริการ บรรยากาศทางเข้าห้องสมุดไม่เรียบร้อย เจ้าหน้าที่ทางเข้าไม่สุภาพ ควรใช้เครื่องมือในการตรวจบัตร

6. **บริการถ่ายเอกสาร** ควรเพิ่มจำนวนร้าน ปรับปรุงประสิทธิภาพ ลดราคา ด้านบริการ ผู้ให้บริการไม่สุภาพ

นายกา เดิดขุนทด (2540) ประเมินสภาพและปัญหาการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดของผู้ใช้บริการหอสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จากผู้ใช้บริการจำนวน 136 คน พบว่า ด้านวัตถุประสงค์ของการใช้บริการ อาจารย์ส่วนใหญ่ใช้เพื่อประกอบการทำงานวิชาชีพหรือการสอน ข้าราชการส่วนใหญ่ใช้เพื่อการทำวิจัย/วิทยานิพนธ์ นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้เพื่อการศึกษาและสัมมนา ในขณะที่นักศึกษาบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ใช้เพื่อการทำวิจัย/วิทยานิพนธ์ ผู้ใช้ได้รับเอกสารภายใน 8-15 วัน ผู้ใช้ส่วนใหญ่ใช้บริการ 1-3 ครั้ง

ปัญหาที่ประสบในระดับปานกลางได้แก่ หนังสือ/บทความที่ต้องการได้รับไม่ทันการ ควรใช้เวลาน้อยกว่านี้ การติดต่อควรใช้การโต้ตอบผ่านทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์และควรรายงานผลให้ทราบภายใน 1-3 วัน ค่าใช้จ่ายสูง ห้องสมุดไม่มีเครื่องมือเพียงพอที่จะใช้ตรวจสอบหนังสือ/บทความที่ต้องการยืมจากห้องสมุดอื่นและไม่เข้าใจกฎระเบียบการยืมระหว่างห้องสมุด ควรมีบริการชี้แนะแหล่งข้อมูล

ข้อเสนอแนะ มีดังนี้

1. จัดหาเครื่องมือที่ใช้ตรวจสอบทางบรรณานุกรมให้ทันสมัยและเพียงพอโดยวิธีการขอหรือแลกเปลี่ยนคู่มือดังกล่าวกับสถาบันอื่นที่มีบับซ้ำ

2. ควรมีอุปกรณ์การสื่อสารสำหรับการให้บริการเช่น โทรศัพท์ โทรสาร คอมพิวเตอร์ พริ้นเตอร์ และสแกนเนอร์ เพื่อแก้ปัญหาความล่าช้าของการได้รับสารนิเทศที่ต้องการ

3. ควรมีการประชุมสัมพันธ์บริการยี่ระหว่างห้องสมุดให้ผู้ใช้บริการทราบ

อนันต์ศักดิ์ พวงอก (2543) ได้ศึกษาการใช้บริการมัลติมีเดียของนักศึกษา ในหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่าผู้ใช้ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาหญิง ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 และส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์และสาขาวิชาการศึกษา มีประสบการณ์ในการใช้บริการ 1-5 ครั้ง มีวัตถุประสงค์ในการใช้บริการเพื่อศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ฐานข้อมูลที่นักศึกษาใช้มากที่สุด ได้แก่ 1) ฐานข้อมูลอ้างอิงและวิชาการ คือ ฐานข้อมูลสถิติสำคัญ 75 จังหวัด 2) ฐานข้อมูลด้านภาษาอังกฤษคือ English Vocabulary: Entertainment 3) ฐานข้อมูลด้านคอมพิวเตอร์ คือ CD-ROM guide to multimedia authoring และ 4) ฐานข้อมูลสารคดีและให้ความรู้ทั่วไป คือ ประเพณีอีสานสิบสองเดือน ความถี่ในการใช้ไม่แน่นอน ส่วนใหญ่มาใช้ในวันจันทร์-ศุกร์ ในช่วงเวลา 16.30 น. เป็นต้นไป นักศึกษาพึงพอใจฐานข้อมูลที่ให้บริการ คู่มือแนะนำการให้บริการ และเจ้าหน้าที่ที่ให้บริการในระดับปานกลาง สำหรับสถานที่ให้บริการนักศึกษาพึงพอใจในระดับน้อย ปัญหาในการใช้บริการมัลติมีเดียคือ พื้นที่ในการให้บริการไม่เพียงพอ และเสนอแนะให้ขยายพื้นที่ในการให้บริการมากที่สุด

3. การประชุมสัมพันธ์ห้องสมุด

สังศรี ดีศรีแก้ว และคณะ (2540) ได้สร้างชุดการสอนการใช้ห้องสมุดโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยการสอนแทนการนำชมห้องสมุดเพื่อใช้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่เรียนวิชาห้องสมุดและวิธีค้น ในการเรียนภาคต้น ปีการศึกษา 2541 ประกอบด้วย 8 บทเรียน ได้แก่ 1) บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า 2) บริการยืม-คืน 3) บริการเทคโนโลยีสารสนเทศ 4) บริการยืมระหว่างห้องสมุด 5) Collection และแผนผัง 6) เวลาเปิดบริการ 7) มารยาทในการเข้าใช้ 8) ประวัติและโครงสร้างการบริหารงาน ประเมินเนื้อหาเบื้องต้นโดยอาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าเนื้อหาของบทเรียนมีความสมบูรณ์มากและมีการนำเสนอที่ดี ผลการทดสอบวัดความรู้การใช้ห้องสมุด ก่อนและหลังการเรียนรู้โปรแกรมนี้ พบว่ากลุ่มตัวอย่างทุกคนสามารถทำคะแนนทดสอบหลังการเรียนรู้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สูงกว่าคะแนนก่อนการเรียนรู้

4. บริการของฝ่ายโสตทัศนศึกษา

ปิ่นมณี คชพลาญ์ (2542) ศึกษาความคิดเห็นและความต้องการของอาจารย์ที่ปฏิบัติงานสอนในมหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 430 คน เกี่ยวกับการให้บริการสื่อการศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่า อาจารย์มีความเห็นว่าการให้บริการ 4 ด้านคือ ด้านการให้บริการเครื่องมือการศึกษา ด้านการให้ความรู้แนะนำเกี่ยวกับเทคนิคการผลิตและการใช้สื่อทางการศึกษา ด้านการบริการสถิติข้อมูล และด้านการประชาสัมพันธ์ของหน่วยบริการการศึกษาของแต่ละคณะมีความเหมาะสมในระดับน้อย และการให้

การประชาสัมพันธ์ของหน่วยบริการการศึกษาของแต่ละคณะมีความเหมาะสมในระดับน้อย และการให้บริการสื่อการศึกษา เพื่อใช้ประกอบการสอนของงานบริการโสตทัศนศึกษา สำนักวิทยบริการ บริการได้ไม่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีดังนี้

1. ควรจัดตั้งหน่วยงานประเมินผลบริการสื่อการศึกษา เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพมากขึ้น
2. ควรจะให้บริการในเรื่องสื่อการศึกษาแก่อาจารย์ประจำคณะต่าง ๆ และประสานงานกับหน่วยบริการสื่อการศึกษาของคณะ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
3. ควรดำเนินการจัดทำโครงการฝึกอบรม/สัมมนา เกี่ยวกับสื่อการศึกษาที่อาจารย์ประจำคณะต่าง ๆ มีความสนใจ
4. ควรมีหน่วยงานเอกเทศ เพื่อขยายบทบาทเป็นศูนย์หรือหน่วยสื่อการศึกษาที่ใหญ่ขึ้น

5. การดำเนินงานด้านเทคนิค

รัชนิกร อินเล็ก, ลีริพร วิธินันทกิตต์ และอุทัยวรรณ สิริเลิศ (2542) ศึกษาสภาพเป็นจริง สาเหตุความเป็นไปได้ในการแก้ปัญหา รูปแบบที่เหมาะสมในการลดจำนวนหนังสือค้างรอการวิเคราะห์หมวดหมู่และการทำรายการของห้องสมุดมหาวิทยาลัยขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ในปี 2539 ห้องสมุดมหาวิทยาลัยขอนแก่นมีหนังสือค้างรอการวิเคราะห์หมวดหมู่และทำรายการร้อยละ 3.01 เป็นหนังสือภาษาไทยมากกว่าภาษาอังกฤษ เป็นหนังสือที่มีปีพิมพ์อยู่ในช่วง พ.ศ. 2527-2538 ส่วนใหญ่เป็นหนังสือสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มากที่สุด วิธีการให้บริการยืมหนังสือค้างทุกแห่ง ผู้ใช้มาสอบถามด้วยตนเองมากที่สุด

เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติการเห็นว่าสาเหตุที่มีหนังสือค้างเกิดจากขั้นตอนการวิเคราะห์หมวดหมู่และทำบัตรรายการมากกว่างานจัดหาทรัพยากรห้องสมุดมากที่สุด รองลงมาคือด้านเครื่องมือและคู่มือช่วยงานและสาเหตุด้านบุคลากร ตามลำดับ รูปแบบที่เหมาะสมในการลดจำนวนหนังสือค้างรอการวิเคราะห์หมวดหมู่และทำบัตรรายการ คือ การแบ่งบุคลากรห้องสมุดบางส่วนมาเป็นหน่วยเฉพาะกิจเพื่อทำงานในโครงการลดจำนวนหนังสือค้าง และบุคลากรที่มีหน้าที่วิเคราะห์หมวดหมู่และทำบัตรรายการไม่ควรรับภาระงานอื่น

ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา จำแนกเป็น 3 ประการดังนี้

1. การแก้ปัญหาสำหรับงานพัฒนาทรัพยากรห้องสมุด ควรมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจน ทั้งในแง่เนื้อหา ความทันสมัย จำนวนฉบับซ้ำ มีนโยบายจำหน่ายหนังสือค้างที่มีประโยชน์น้อย ไม่ทันสมัย และควรมีการตรวจสอบเพื่อแยกหนังสือฉบับซ้ำหรือหนังสือรายปีที่ต้องเดิมทะเบียมนอกก่อนส่งวิเคราะห์หมวดหมู่และทำบัตรรายการ

2. การแก้ปัญหาสำหรับงานเทคนิค ควรมีการกำหนดปริมาณงานให้บุคลากรแตกต่างกันตามประสิทธิภาพการทำงาน ความสามารถ ภาระงานอื่น และตามความยากง่ายของหนังสือ การคงเหลือบุคลากรที่มีทักษะสูงพอที่จะเป็นที่ปรึกษาและช่วยหาข้อมูลการลงรายการหนังสือไว้ในหน่วยงาน การ

ฝึกอบรมให้ความรู้ด้านภาษาและสาขาที่ตนรับผิดชอบ อบรมเจ้าหน้าที่ที่มีความสามารถเป็นผู้ช่วยงานบรรณารักษ์

3. การแก้ปัญหาด้านกระบวนการ ควรเปลี่ยนและ/หรือลดระดับการลงรายการให้ง่ายลง หนังสือที่เป็นปัญหาในการลงรายการ ควรให้บรรณารักษ์ห้องสมุดคณะช่วยวิเคราะห์ การปรับขั้นตอนการวิเคราะห์หมวดหมู่ให้เป็นระบบที่ชัดเจน ไม่ยุ่งยากซับซ้อน โดยระดมความคิดเห็นจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องผู้บริหารควรนำเรื่องการแก้ไขปัญหาหนังสือค้างเข้าในแผนการจัดทำงบประมาณอย่างต่อเนื่อง และควรมีการรณรงค์ให้มีการจัดทำข้อมูลการลงรายการในสิ่งพิมพ์ (CIP) สำหรับหนังสือภาษาไทย

4. ด้านเครื่องมือและคู่มือการปฏิบัติงาน ควรจัดหาเครื่องมือให้เพียงพอต่อจำนวนผู้ปฏิบัติงาน การจัดหาฐานข้อมูลสำเร็จรูป เช่น Laser Quest ควรมีระบบการถ่ายโอนข้อมูลจากฐานข้อมูลอื่น เช่น OCLC, Laser Quest ได้ มีระบบห้องสมุดอัตโนมัติ มีการควบคุมบรรณานุกรมแห่งชาติที่ทันสมัย และการร่วมมือกับห้องสมุดสถาบันอื่นเพื่อจัดทำฐานข้อมูลบรรณานุกรมเฉพาะสาขาร่วมกัน

6. การประเมินทรัพยากรห้องสมุด

นันทนา วงศ์ชมภู (2542) ได้ประเมินหนังสือสาขาสถาปัตยกรรมในห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อศึกษาระดับความสอดคล้องด้านเนื้อหา การใช้หนังสือและความสัมพันธ์ระหว่างหนังสือที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาตามหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต โดยศึกษาจากหนังสือ 14 หมวด คือ GA, HD, K, N, NA, ND, NK, QA, SB, T, TA, TD และ TH จำนวน 1,157 ชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่เนื้อหาของหนังสือเป็นหมวดสถาปัตยกรรม (NA) รองลงมาคือหมวดศิลปะการตกแต่ง (NK) ส่วนหมวดที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ หมวดภูมิศาสตร์ (GA) ความสอดคล้องด้านเนื้อหาของหนังสือสาขาสถาปัตยกรรมพบว่า หนังสือส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาในหลักสูตร ส่วนใหญ่มีความถี่ในการใช้น้อยกว่า 45 ครั้ง หนังสือทั่วไปมีการใช้มากกว่าหนังสืออ้างอิง และหนังสือภาษาอังกฤษมีการใช้มากกว่าหนังสือภาษาไทย มีการใช้หนังสือที่พิมพ์ระหว่าง ปี 2534-2539 มากที่สุด ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างหนังสือที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาตามหลักสูตรกับการใช้หนังสือพบว่า หนังสือที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาตามหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิตมีความสัมพันธ์กับการใช้หนังสืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะสำหรับห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

1. ควรจัดทำคู่มือการพัฒนาทรัพยากรห้องสมุด เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนงบประมาณ และสอดคล้องกับหลักสูตร

2. ควรจัดหาหนังสือให้มีปริมาณและคุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตร

3. ควรปรับปรุงระเบียบการยืม-คืน เพื่อส่งเสริมการใช้หนังสือ

ข้อเสนอแนะสำหรับคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ควรส่งเสริมการผลิตตำราและหนังสืออื่นๆ ในสาขาสถาปัตยกรรม

ประกายทิพย์ โภคสวัสดิ์ และเดชศักดิ์ สานติวิวัฒน์ (2544) ดำเนินการสำรวจคุณภาพโสตทัศนวัสดุ หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อจัดเตรียมข้อมูลโสตทัศนวัสดุที่มีคุณภาพให้ถูกต้อง สมบูรณ์ก่อนนำไปสร้างฐานข้อมูลโสตทัศนวัสดุของหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตลอดจนศึกษาถึงความคิดเห็น ความต้องการและข้อเสนอแนะของผู้ใช้บริการ สืบจากผู้ใช้บริการที่ ยืม-คืน โสตทัศนวัสดุ ของหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยขอนแก่น ระหว่าง 1 มิถุนายน- 31 กรกฎาคม 2541 จำนวน 187 ชุด แล้วนำข้อมูลมาสำรวจที่วัสดุ เฉพาะวัสดุที่มีผู้ใช้ประเมินว่าชำรุด พบว่าเป็นวีดิทัศน์ (ร้อยละ 56) และเทปบันทึกเสียง (ร้อยละ 44) มีวีดิทัศน์ที่ให้บริการ ยืม-คืน ชำรุดและถูกคัดออกเป็นจำนวนมาก ซึ่งมีสาเหตุจากคุณภาพของเนื้อเทป มีราขึ้นเป็นจำนวนมาก แต่มีบางส่วนที่พบว่าไม่ได้ชำรุดตามที่แจ้ง สำหรับเทปบันทึกเสียงไม่พบว่ามีชำรุดหรือถูกคัดออก

ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักวิทยบริการคือ

1. ควรจัดหาโสตทัศนวัสดุที่ให้ความรู้ความบันเทิง ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ ตลอดจนให้สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอน ในระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา
2. ควรมีการตรวจสอบคุณภาพวัสดุก่อนที่จะจัดทำรายการช่วยค้น
3. บุคลากร/เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบควรทำการสำรวจวัสดุอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากโสตทัศนวัสดุเป็นสื่อที่มีการเสื่อมคุณภาพได้ง่าย และเร็วกว่าสื่ออื่น ๆ หากพบว่ามีวัสดุชำรุดควรจัดหาหรือทำสำเนามาแทน

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

จากงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวกับสำนักวิทยบริการทั้ง 12 เรื่องมีประเด็นสำคัญซึ่งควรนำมาพิจารณาในการดำเนินงาน ดังนี้

หัวข้อ	ประเด็นที่ควรพิจารณา
1. กลุ่มบริการ 1.1 การสืบค้นข้อมูล วรรณีวารสาร	ควรปรับปรุงฐานข้อมูลให้ทันสมัย ควรมีคู่มือในการใช้ฐานข้อมูล ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการค้นหายุทธศาสตร์ ควรจัดหาเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำการใช้
การสืบค้นข้อมูล INNOPAC	โดยภาพรวมการสืบค้นข้อมูลโดยใช้โปรแกรม INNOPAC ง่ายต่อการใช้ แต่มีปัญหาในด้านคำสั่งที่ใช้ค้น ไม่ทราบวิธีเชื่อมคำ ควรจัดทำคู่มือในการใช้ฐานข้อมูลและจัดอบรมการใช้ให้แก่ผู้ใช้

หัวข้อ	ประเด็นที่ควรพิจารณา
1.2 การบริการของห้องสมุด ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ	ผู้ใช้พึงพอใจในระดับมากและปานกลาง แต่ควรเพิ่มจำนวนทรัพยากรห้องสมุด ขยายเวลาในการให้บริการ บุคลากรควรมีมนุษยสัมพันธ์ เครื่องปรับอากาศอุณหภูมิไม่เหมาะสม ควรปรับปรุงบริการถ่ายเอกสาร
การบริการเชิงพาณิชย์	ผู้ใช้เห็นว่ามิได้แต่ไม่ควรคิดราคาแพง
บริการยืมระหว่างห้องสมุด	เพิ่มความรวดเร็วในการให้บริการ ควรจัดหาเครื่องมือในการตรวจสอบบรรณานุกรมและเครื่องมือสื่อสาร มีการประชาสัมพันธ์บริการให้มากขึ้น
บริการมัลติมีเดีย	ควรมีคู่มือการให้บริการ สถานที่ให้บริการไม่เพียงพอ ควรขยายพื้นที่ให้บริการ
บริการของฝ่ายโสตทัศนศึกษา	ควรจัดตั้งหน่วยงานประเมินผลบริการสื่อการศึกษา ควรประสานงานกับหน่วยบริการสื่อการศึกษาของคณะ มีการจัดอบรมสื่อการศึกษาให้แก่อาจารย์ ควรขยายเป็นศูนย์หรือหน่วยสื่อการศึกษา
2. กลุ่มเทคนิคการดำเนินงาน การจัดการหนังสืออ้างอิงการวิเคราะห์	งานพัฒนาทรัพยากรห้องสมุดควรกำหนดนโยบาย ในด้านเนื้อหา ความทันสมัย จำนวนฉบับซ้ำ งานเทคนิคควรกำหนดปริมาณตามความสามารถ ฝึกเจ้าหน้าที่ให้เป็นผู้ช่วยงานบรรณารักษ์ ลดระดับ/เปลี่ยนกระบวนการ/ปรับขั้นตอนการวิเคราะห์ จัดหาเครื่องมือ คู่มือ ฐานข้อมูลสำเร็จรูปเพิ่ม
การประเมินทรัพยากร	ควรจัดทำคู่มือการจัดการทรัพยากรเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนงบประมาณและให้สอดคล้องกับหลักสูตร
การสำรวจคุณภาพโสตทัศนวัสดุ	ควรเพิ่มจำนวนโสตทัศนวัสดุ มีการตรวจสอบคุณภาพวัสดุเป็นประจำเพื่อหาวัสดุใหม่มาทดแทนส่วนที่ชำรุด

บรรณานุกรม

จิรภา สิมะจาริก. (2542). รายงานการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อหอสมุดกลางและสำรวจความต้องการเชิงพาณิชย์. ใน *รายงานวิชาสัมมนา (316 891) ประจำปีการศึกษา 2542 ตามหลักสูตรสาขาสถิติประยุกต์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. (อัครดาเนนา).

- เดชศักดิ์ สานติวิวัฒน์, ละออ ช้อยุ่น, ยูพา ดวงพิมพ์, สุวิมล คำชมภู, & สมถวิล เพ็ชร์เจริญ. (2545). รายงานการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น. [ขอนแก่น] : สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (อัดสำเนา)
- นันทนา วงศ์ชมภู. (2542). การประเมินหนังสือสาขาสถาปัตยกรรมในห้องสมุด คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (อัดสำเนา).
- นาอิกา เดิดขุนทด. (2540). การประเมินสภาพและปัญหาการใช้บริการยืมระหว่างห้องสมุดของผู้ใช้บริการหอสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. [ขอนแก่น] : สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (อัดสำเนา).
- ปาริชาติ เสารยะวิเศษ. (2541). ความสำเร็จและความล้มเหลวในการค้นหาบทความวารสารภาษาไทยของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในหอสมุดกลาง สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประกายทิพย์ โภคสวัสดิ์, & เดชศักดิ์ สานติวิวัฒน์. (2544). การสำรวจคุณภาพโสตทัศนวัสดุ หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น. อินฟอร์เมชั่น 8(1-2), 1-4.
- ปิ่นมณี คชพลาคุณต์. (2542). ศึกษาความคิดเห็นและความต้องการของอาจารย์เกี่ยวกับการให้บริการสื่อการศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- รัชนิกร อินเล็ก, สิริพร วิธินันทกิตต์, & อุทัยวรรณ ศิริเลิศ. (2542). รูปแบบที่เหมาะสมในการลดจำนวนหนังสือค้างรอการวิเคราะห์หมวดหมู่และทำบัตรรายการของห้องสมุดมหาวิทยาลัยขอนแก่น. [ขอนแก่น] : สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (อัดสำเนา).
- _____, สิริรุ่ง พลธานี, & ละออ ช้อยุ่น. (2543). รายงานการวิจัยเรื่องความพึงพอใจในการใช้งานข้อมูล วรรณกรรมวารสารภาษาไทย ห้องสมุดมหาวิทยาลัยขอนแก่น จากหน้าจอ OPAC. [ขอนแก่น] : สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (อัดสำเนา).
- ส่งศรี ดีศรีแก้ว, สงวน พงศ์กิจวิฑูร, นาอิกา เดิดขุนทด, สุพิน อุดมผล, & พันธุ์ศักดิ์ อมรพันธ์. (2540). รายงานการวิจัยเรื่องการสร้างระบบคอมพิวเตอร์ช่วยการสอนการใช้ห้องสมุด. [ขอนแก่น : ม.ป.พ.]. (อัดสำเนา).
- สุวันนา ทองสีสุขใส, สุกาญจนา ทิพยเนตร, & อัจฉรา จันทร์สุวรรณ. (2545). ความคิดเห็นของผู้ใช้ที่มีต่อระบบการเชื่อมประสานระหว่างผู้ใช้กับคอมพิวเตอร์โมดูลการสืบค้นข้อมูลในระบบออนไลน์ของระบบ INOPAC ในห้องสมุดมหาวิทยาลัยขอนแก่น. [ขอนแก่น] : สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อนันต์ศักดิ์ พวงอก. (2543). การใช้บริการมัลติมีเดียของนักศึกษา ในหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น. รายงานการค้นคว้าอิสระปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (อัดสำเนา).